

17/9/23

EL LLENGUATGE

Coordínació

Les preposicions febles (*a, de, en, amb i per*) deuen ésser els termes de relació gramatical que més difícilment es presenten a admetre la separció del lloc que els pertoca normalment en la seqüència de la frase: davant els grups nominals o pronominals i els infinitius que han d'introduir. És cert que avui hi ha qui es complau a intercalar frases incidents entre aquestes preposicions i el membre de l'oració que introdueixen, però creiem que aquest procediment és tan artíficiós com il·lícit, contrari al bon ús, i per això no hem de vacillar a combatre'l en més d'una ocasió. I el mateix caldria dir del procediment que consisteix a coordinar dos membres d'una oració que només difereixen per la preposició que els introdueix, fent-los prendre la forma d'un sol membre amb les preposicions coordinades: «Viu amb i per aquesta dona», «Enraona amb i de tothom», «No es queixa de ni a ningú». Aquestes construccions no apareixen mai, certament, en els textos dels bons escriptors; i creiem que seria bo que hom es decidís a prescindir-ne.

Es en canvi ben normal de coordinar un numeral cardinal i un adjectiu quantitatiu, com *més o menys*, quan modifiquen, és clar, un mateix substantiu. Talment com diem *Tres o quatre dies* o *Més o menys valor*, podem dir *Dues o més persones* i *Deu o menys unitats*. Alguns cops ens ha semblat que hi ha qui es decanta a rebutjar aquestes construccions, com si haguéssim de dir necessàriament *Dues persones o més* i *Deu unitats o menys*, potser influït per l'exemple de la frase *Amb raó o sense*, en lloc de la qual encara hi ha qui diu, aquest cop sí, ben incorrectament, «Amb o sense raó». Però no es pot aplicar la mateixa norma als quantitatius que a les preposicions. I encara que els tractats gramaticals no solen preveure aquest cas, no és gens difícil de trobar-ne exemples en textos que fan autoritat, com és ara en diversos articles del Diccionari Fabra: *Cadascun dels tres o més caps o ramals d'una trena de cabells (badia)*; *Part que dona naixença a dos o més infants (bessonada)*; *Acció repetida de bramar un o més ases (bramadissa)*. Vet aquí, encara, un parell d'exemples més de coordinació, el segon dels quals és especialment interessant perquè potser hom vacillaria a recórrer-hi: *...els constituents del qual estan molt poc o no gens separats els uns dels altres (compacte)*.

Albert Jané